

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค กับความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด: กรณีศึกษาโรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้คุณลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
3. เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงานกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคกับความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง
7. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่งจากตัวแปรการรับรู้คุณลักษณะงานและความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงาานการพยาบาลผ่าตัด ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 162 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) ตามระดับงาน ซึ่งผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 201 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.36 เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 162 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดการรับรู้คุณลักษณะงาน ตามแนวคิดของ Hackman and Oldham (1980) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย พรรณิภา สืบสุข (2548) ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ซึ่งผู้วิจัยศึกษาและปรับปรุงมาจากแบบทดสอบความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค (Adversity Response Profile: ARP) ตามแนวคิดของ Stoltz (1997) ของ ธีระศักดิ์ กำภรณ์รักษ์ (2548) ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดความสุขในการทำงาน ตามแนวคิดของ Manion (2003) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย พรรณิภา สืบสุข (2548)

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Window ในการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค และความสุขในการทำงาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปร การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 อายุงานอยู่ระหว่าง 6-15 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 อยู่ในระดับปฏิบัติการ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 90.1 มีสถานภาพสมรสเป็นโสด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3

1.2. การวิเคราะห์การรับรู้คุณลักษณะงาน

จากการวิเคราะห์การรับรู้คุณลักษณะงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 และมีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 95.7

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานขององค์ประกอบทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านความสำคัญของงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .49 รองลงมา ได้แก่ ด้านความหลากหลายของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน ด้านผลป้อนกลับของงาน และด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.25 4.05 3.75 และ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .49 .49 .57 และ .59 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ระดับคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงาน ในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานอยู่ในระดับสูง พบว่า ด้านความสำคัญของงาน มีจำนวนมากที่สุด คือ 156 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมา ได้แก่ ด้านความหลากหลายของงาน จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 94.4 ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 71 และด้านผลป้อนกลับของงาน จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 71 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านผลป้อนกลับของงาน มีจำนวนมากที่สุด คือ 42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 รองลงมา ได้แก่ ด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ด้านความหลากหลายของงาน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และด้านความสำคัญของงาน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานอยู่ในระดับต่ำ พบเพียง 2 ด้าน โดยด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีจำนวนมากที่สุด คือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 รองลงมา ได้แก่ ด้านผลป้อนกลับของงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

สรุปผลการวิจัย พบว่า พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดมีการรับรู้คุณลักษณะงานอยู่ในระดับสูง โดยมีการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงานสูงสุด คือ ลักษณะงานของพยาบาลต้องมีความรับผิดชอบหลายด้าน ต้องกระทำต่อชีวิตผู้อื่น ปฏิบัติงานให้บริการผู้ป่วยโดยผิดพลาดไม่ได้ ส่งผลถึงการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้ วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงต่อผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตระหนักถึงการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพและให้บริการโดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความหมายของงานบริการพยาบาล เกิด

ความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ มีแนวโน้มที่จะเห็นถึงความสำคัญของงานว่าเป็นงานที่มีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของบุคคลอื่น ทำให้ผู้ทำงานเกิดความต้องการทุ่มเท และเกิดความรู้อีกอยากทำงาน

1.3. การวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .33 และมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 84.57

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 3.56 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .40 รองลงมา ได้แก่ ด้านความอดทน ด้านการควบคุม และด้านผลกระทบ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.48 3.25 และ 3.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .49 .59 และ .58 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ระดับคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรครายด้าน ในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคอยู่ในระดับสูง พบว่า ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบมีจำนวนมากที่สุด คือ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมา ได้แก่ ด้านความอดทน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.86 ด้านการควบคุม จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.99 และด้านผลกระทบ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านผลกระทบมีจำนวนมากที่สุด คือ 121 คน คิดเป็นร้อยละ 74.69 รองลงมา ได้แก่ ด้านการควบคุม จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 72.84 ด้านความอดทน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 และด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคอยู่ในระดับต่ำ พบว่า ด้านผลกระทบมีจำนวนมากที่สุด คือ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.64 รองลงมา ได้แก่ ด้านการควบคุม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.17 และด้านความอดทน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.23 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยได้ว่า พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดส่วนใหญ่มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคและองค์ประกอบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ ชวนจิตร ฐระทอง (2544) พบว่า หัวหน้าแผนกชาย ในธุรกิจสรรพสินค้า ในเขต

กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคและองค์ประกอบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และจากแนวคิดของ Stoltz (1997) ได้เปรียบเทียบชีวิตคนเหมือนการปีนเขา กลุ่มผู้พักแรม (The Camper) เป็นกลุ่มที่ปีนเขา แต่พอไปเจอที่ราบ สุขสบายก็จะหยุดตั้งแค้มป์ไม่เดินต่อไปทั้งๆ ที่มีความสามารถที่จะปีนได้ถึงยอดเขา พวกนี้ติดอยู่กับความสุขสบาย มีแรงจูงใจโดยความสบายและกลัว กลัวว่าจะสูญเสียความมั่นคง พวกเขาพอใจกับชีวิตตรงนี้แล้วไม่พยายามปีนเขาต่อ มีความคิดสร้างสรรค์ปานกลาง กล้าเสี่ยงปานกลาง กลัวๆ กล้าๆ ที่จะมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ชอบปัจจัย 4 ความมั่นคงปลอดภัย การยอมรับ เป็นคนที่ทำงานตามหน้าที่ มีความรับผิดชอบอย่างดีพอสมควรแต่ไม่เพิ่มความพยายาม ไม่ได้เสียสละ ไม่คิดก้าวหน้าพอใจกับสิ่งที่ตนเป็นอยู่ เป็นคนมีความมั่นคงในการทำงาน และไม่ยอมทำอะไรที่ทำหายนต่อไป ไม่ทำเต็มความสามารถที่ตนมีอยู่ หยุดที่จะเรียนรู้ เติบโต และสร้างความสำเร็จของตนเอง บอกกับตัวเองว่าเรามาได้ไกลที่สุดเท่าที่เราสามารถทำได้แล้ว คิดว่าตนเองประสบความสำเร็จแล้ว ซึ่งตรงกับธรรมชาติของมนุษย์ที่ล้วนชอบความสุขสบาย ความมั่นคง ปลอดภัย จากลักษณะของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการพลเรือน (พยาบาลที่มีอายุงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป) ที่มีการประเมินผลงานเป็นระยะๆ ตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ หากมีความรับผิดชอบในงานที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สามารถอดทนและพยายามทำงานให้ได้ตามเกณฑ์หรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ ก็สามารถผ่านการประเมินผลไปได้ การปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรัฐก็เป็นงานที่มีความมั่นคง หากมีความพึงพอใจในหน้าที่การงานก็สามารถปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลได้เท่าที่ต้องการหรือจนกว่าจะเกษียณอายุ มีการเพิ่มขึ้นเงินเดือนตลอดอายุการทำงาน ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่า พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของครองคณา สีขาว (2549) ที่พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลสนามจันทร์มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่กล่าวว่า คนที่มีความสามารถในด้านนี้จะยินดีรับผิดชอบในผลของการกระทำของตน ไม่ผลักรับความรับผิดชอบให้ผู้อื่น มีแนวโน้มที่จะรับรู้สาเหตุของปัญหา มาจากปัจจัยภายนอกมากกว่าโทษตัวเองให้รู้สึกหดหู่ ท้อแท้ในการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยการพิจารณาจากตนเองก่อนเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เคยผิดพลาดในอดีต และนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.4. การวิเคราะห์ความสุขในการทำงาน

จากการวิเคราะห์ความสุขในการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .49 และมีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 91.4

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนความสุขในการทำงานขององค์ประกอบทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านความสำเร็จในงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .55 รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความรักในงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.19 4.13 และ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .56 .56 และ .61 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ระดับคะแนนความสุขในการทำงาน ในกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับสูง พบว่า ด้านความสำเร็จในงานมีจำนวนมากที่สุด คือ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 90.1 ด้านการเป็นที่ยอมรับ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และด้านความรักในงาน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านความรักในงานมีจำนวนมากที่สุด คือ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 รองลงมา ได้แก่ ด้านการเป็นที่ยอมรับ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ด้านการติดต่อสัมพันธ์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 และด้านความสำเร็จในงาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับต่ำ พบเพียงในด้านความรักในงาน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

สรุปผลการวิจัยได้ว่า พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดส่วนใหญ่มีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2546) พบว่า ความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยารัตน์ อ่องคณา (2549) พบว่า ความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านความรักในงาน ด้านความสำเร็จในงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับ อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรรณิภา สืบสุข (2548) ที่พบว่า ความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับสูง และพบว่า การรับรู้ลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการ

ทำงาน นั้นแสดงให้เห็นว่า ลักษณะงานพยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย และมีความเฉพาะเจาะจงมีความรู้ลึกซึ้งลงไป ในแต่ละสาขาวิชา ดังนั้นจึงเป็นความท้าทายให้พยาบาลต้องกระตุ้น ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถหลายๆ ด้าน เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการโดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม การรับรู้ว่าตนเองมีความรู้และความสามารถในการทำงาน ทำให้เกิดความมั่นใจที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ การปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายทำให้มีโอกาสได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญและท้าทายความสามารถเพิ่มมากขึ้นและมองเห็นหนทางของความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดความพอใจในงาน อยากรับงาน ยินดีให้ความร่วมมือและรู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ปฏิบัติงาน เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และคุณภาพในการให้บริการทางการพยาบาล ดังนั้นจึงพบว่า ความสุขในการทำงานด้านความสำเร็จในงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

จากลักษณะงานพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ที่ต้องมีการประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกันกับเพื่อน ผู้ร่วมงาน และทีมทางการแพทย์หลากหลายหน่วยงาน จึงมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องมีความสามารถในการติดต่อ สื่อสาร และประสานงานกับผู้อื่น และการได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานด้วยความสนุกสนาน ซึ่งจะทำให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ทำให้ได้รับการยอมรับและความชื่นชมจากผู้ร่วมงาน ที่ส่งเสริมให้พยาบาลเห็นคุณค่าของงาน มีความรู้สึกรักอยากจะทำงาน รักและผูกพันในงาน จึงส่งผลให้พยาบาลมีความสุขในการทำงานด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความรักในงานอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ Foren (2004) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการต่อผู้ป่วย พบว่าพยาบาลประจำการมีความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง จากการที่พยาบาลประจำการมีการติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ทำให้เกิดความช่วยเหลือกัน และเมื่อเกิดปัญหา มีการร่วมกันคิดและหาเหตุผลในการแก้ปัญหา ทำให้เกิดความผูกพันในงานที่ปฏิบัติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ Diener (2003) พบว่า ผู้ที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคล จะประสบความสำเร็จในการทำงาน และมีความสุขมากกว่า ผู้ที่ขาดสัมพันธภาพในการทำงาน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1

แสดงสมมติฐานการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 1</u> พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ 1.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 2</u> พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ 2.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงสมมติฐานการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้น ฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้น ฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญ และฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3</u> พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความสุขในการทำงาน แตกต่างกัน	
สมมติฐานที่ 3.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสุขในการทำงาน แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 4</u> การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถใน การเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงสมมติฐานการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.1 ความหลากหลายของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.2 ความมีเอกลักษณ์ของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.3 ความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 4.5 ผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 5</u> การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5.1 ความหลากหลายของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5.2 ความมีเอกลักษณ์ของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

แสดงสมมติฐานการวิจัยและผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5.3 ความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 5.5 ผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6.1 การควบคุมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6.2 สาเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6.3 ผลกระทบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 6.4 ความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 7 คุณลักษณะของงาน และความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค สามารถทำนายความสุขในการทำงานได้	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลกับการรับรู้คุณลักษณะงาน

สมมติฐานที่ 1 พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน โดยพยาบาลที่มีอายุ 41-60 ปี จึงมีการรับรู้คุณลักษณะงานสูงกว่าพยาบาลที่มีอายุ 20-25 ปี และอายุ 26-35 ปี และพยาบาลที่มีอายุ 35-40 ปี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานสูงกว่าพยาบาลที่มีอายุ 20-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษากลับไป ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวความคิดของ Hackman and Oldham (1980) คุณลักษณะงาน ประกอบด้วย ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณะของงาน ความสำคัญของงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน และผลป้อนกลับของงาน ทำให้ต้องมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์หลายๆ ด้าน จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้จากการทำงาน จึงจะเกิดความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในช่วงอายุเริ่มแรกของการทำงาน เป็นช่วงที่ต้องมีการเรียนรู้ และปรับตัวให้เข้ากับงาน ในการทำงานมักนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในวัยเรียน จึงทำให้รู้และเข้าใจคุณลักษณะงานของวิชาชีพพยาบาลแต่ในทางทฤษฎี ซึ่งมีความแตกต่างกับชีวิตการทำงานจริง โดยเฉพาะคุณลักษณะงานของพยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัด ที่ต้องใช้กระบวนการพยาบาลให้ครอบคลุมทั้งร่างกาย จิต สังคม และเป็นกาให้บริการแบบองค์รวมครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ป้องกัน ส่งเสริมฟื้นฟู และรักษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความรับผิดชอบในงาน ให้บริการผู้ที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนที่ต้องใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญในการให้บริการ ส่วนในช่วงอายุที่มากขึ้นมักมีความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่สูง ให้ความสำคัญกับงานที่ทำ สนใจนโยบายและประกาศขององค์กร และตอบสนองนโยบายมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดการแบ่งช่วงอายุของไซน์ (Schein, 1978 อ้างใน ศิริพงษ์ อินทวดี , 2541) ที่แบ่งออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ อายุงาน 1-5 ปี เป็นช่วงแรกของการเรียนรู้ ปรับตัว และเตรียมพร้อมสำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ มีความรู้ความสามารถที่สั่งสมมาจากช่วงวัยเรียน ช่วงอายุนี้เป็นช่วงของการศึกษาและ

เรียนรู้คุณลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดโดยการไ้ระบบการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนเข้าไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ในงานการพยาบาลผ่าตัด อาทิเช่น การเตรียมความพร้อมของห้องผ่าตัดและเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ การปฏิบัติงานในฐานะพยาบาลส่งเครื่องมือผ่าตัด เป็นต้น ส่วนในช่วงอายุที่มากขึ้นในช่วงอายุ 26-35 ปี เป็นช่วงของการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ ความสามารถในงาน ให้เตรียมความพร้อมที่จะได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบที่สูงขึ้น ทำให้รู้และเข้าใจถึงคุณลักษณะงานของวิชาชีพพยาบาลในความเป็นจริง จึงต้องมีการฝึกฝนเพื่อเพิ่มทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ส่วนในช่วงอายุ 36-40 ปี เป็นช่วงอายุที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานจากการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์หลายปี ทำให้มีความรู้ที่มีความหลากหลายครอบคลุมคุณลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด และมีความเชี่ยวชาญในงานที่ปฏิบัติ เป็นช่วงอายุที่มีความรับผิดชอบในการตัดสินใจด้านปฏิบัติงาน มีโอกาสและสถานการณ์ที่ต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ส่วนช่วงอายุ 41-60 ปี เป็นช่วงอายุที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในงาน และมักมีความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่สูง ให้ความสำคัญกับงานที่ทำ สนใจนโยบายและประกาศขององค์กร และตอบสนองนโยบายมากกว่า ดังนั้นอายุที่แตกต่างกันจึงมีผลทำให้การรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน โดยพบว่า พยาบาลที่มีอายุงานระหว่าง 0-5 ปี มีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานต่ำกว่าพยาบาลที่มีอายุงานระหว่าง 6-15 ปี 16-20 ปี และ 21-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากการศึกษาของ รุ่งนภา พูนนารถ (2542) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของงานและความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลพญาไท 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาที่ทำงาน และคุณลักษณะของงานในทุกมิติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในงาน และจากแนวความคิดของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า ความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการทำงาน ต้องอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝนจากประสบการณ์ในการทำงาน ดังนั้นคนที่มีประสบการณ์ในการทำงานย่อมต้องมีความรอบรู้ในงานมากกว่าคนที่ด้อยประสบการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของไชน์ (Schein, 1978 อ้างใน ศิริพงษ์ อินทวดี , 2541) กล่าวว่า อายุงาน 1-5 ปี เป็นช่วงแรกของการเรียนรู้ ปรับตัว และเตรียมพร้อมสำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบต่างๆ ยัง

ไม่มีประสบการณ์จากการทำงานจริง ความรู้ที่มีได้จากการวัยเรียน ยังไม่สามารถพอในการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ส่วนในช่วงอายุงาน 6-15 ปี เป็นช่วงของการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นช่วงเพาะบ่มความสามารถในด้านต่างๆ อายุงาน 16-20 ปี เป็นช่วงที่มีประสบการณ์ในการทำงานจนมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในงาน มีความสามารถในการปรับตัวตามเทคโนโลยีและวิชาการใหม่ๆ และอายุงาน 20-40 ปี เป็นช่วงของการนำความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่ผ่านมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปัญหาในการทำงาน เช่นเดียวกับวิชาชีพพยาบาล พยาบาลที่อายุงาน 6-15 ปี อายุงาน 16-20 ปี และอายุงาน 21-40 ปี เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในงานและมีการฝึกฝนทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานและสามารถพัฒนาให้รู้ลึกลงในเรื่องของความรู้และทักษะที่มีความเฉพาะเจาะจงกว่าพยาบาลที่มีอายุงาน 0-5 ปี ที่ถึงแม้จะเป็นงานการให้บริการทางการพยาบาล แต่ก็มีความเฉพาะลงไปในเรื่องของการให้บริการผ่าตัดและตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ทักษะ และความชำนาญจากการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะจากประสบการณ์ในการทำงานอย่างมาก นอกจากนี้ในผู้ที่เข้าทำงานได้ไม่นานมักทำงานด้วยความระมัดระวัง ให้ผลงานออกมาดี เป็นที่น่าพอใจ จึงให้ความสำคัญกับงาน เมื่ออยู่กับองค์กรมานาน จะมีความรับผิดชอบในงานและทุ่มเทให้กับงาน การศึกษาจึงพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานในพยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกัน ดังนั้นอายุงานที่แตกต่างกันจึงมีผลต่อการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน โดยพยาบาลระดับบริหารมีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานสูงกว่าพยาบาลระดับปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวความคิดของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า ความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการทำงาน ต้องอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝนจากประสบการณ์ในการทำงาน ดังนั้นพยาบาลแต่ละระดับงานย่อมต้องมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ตลอดจนความรับผิดชอบอย่างมากแตกต่างกัน ภารกิจที่พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ ครอบคลุมทั้งภารกิจที่ “ไม่ใช่งานการพยาบาล” (Non-nursing job) ทั้งในด้านการบริหารจัดการและด้านวิชาการ และภารกิจที่เป็น “งานการพยาบาล” (Nursing job) ที่แต่ละระดับก็เน้นหนักไปในแต่ละด้านแตกต่างกัน ลักษณะงานที่มีความแตกต่างกันทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นถึงความสำคัญและค่าของแตกต่างกัน รวมถึงความมีอิสระในการปฏิบัติงานก็แตกต่างกันด้วย

เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายชื่อที่ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลระดับบริหารมีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานสูงกว่าพยาบาลระดับปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 2 ข้อคำถามคือ ข้อคำถามว่า “งานที่ปฏิบัติอยู่มีอิสระในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย” และ “งานที่ปฏิบัติอยู่สามารถทำงาน ตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ควบคุม” ซึ่งข้อคำถามทั้ง 2 ข้อ นี้ เป็นการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า พยาบาลระดับผู้บริหารรับรู้ว่าคุณลักษณะงานด้านความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในงานการพยาบาลผ่าตัด สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีอิสระ มีอิสระในการตัดสินใจออกแบบวิธีการปฏิบัติงาน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานได้ด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องมีผู้คอยควบคุม ในขณะที่พยาบาลระดับปฏิบัติการก็สามารถมีอิสระในการปฏิบัติงานเช่นกัน แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นพี่เลี้ยง ที่เป็นผู้ฝึกสอน ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง จึงส่งผลให้พยาบาลระดับปฏิบัติการรู้สึกว่ามีอิสระในการปฏิบัติงานในขอบเขตจำกัด ดังนั้น ระดับงานที่แตกต่างกันจึงมีผลทำให้การรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีการรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน โดยพยาบาลที่สมรส/หม้าย/หย่าร้างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานสูงกว่าพยาบาลที่เป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านของการรับรู้คุณลักษณะงาน พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรส/หม้าย/หย่าร้างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความหลากหลายของงาน ด้านความมีเอกลักษณ์ของงาน และด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงาน (มีค่าเฉลี่ย คือ 4.43 4.22 และ 3.97) สูงกว่า พยาบาลที่มีสถานภาพเป็นโสด (มีค่าเฉลี่ย คือ 4.17 3.97 และ 3.54 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาข้อคำถามย่อย พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรส/หม้าย/หย่าร้างมีค่าเฉลี่ยการรับรู้งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่ใช้ความรู้ ทักษะ ความชำนาญหลายด้านในการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่รับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จ เป็นงานที่ท้าทายความสามารถหลายด้าน ต้องใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลแบบองค์รวม คือ ดูแลให้ครอบคลุมทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล มีอิสระในการคิด

พิจารณา และตัดสินใจกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง สูงกว่าพยาบาลที่มีสถานภาพเป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สอดคล้องกับการศึกษาของ รง ภูพวงไพโรจน์ (2540) ที่ศึกษาพบว่า คุณลักษณะงาน ได้แก่ ความหลากหลายทักษะ ความสำคัญของงาน และความมีอิสระในการตัดสินใจในงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงาน โดยพนักงานที่สมรสมีความพึงพอใจในงานมากกว่าพนักงานโสด กล่าวคือ ผู้ที่สมรสแล้วนั้นมีประสบการณ์ในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นจึงมีแนวโน้มที่จะสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้ดีกว่า รับรู้คุณลักษณะงานไปในทางที่ดีหรือในทางบวก ทำให้รู้สึกพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติมากกว่า จะเป็นเสมือนแรงจูงใจภายในในการทำงาน ทำให้บุคคลรู้สึกอยากทำงาน เพื่อให้สร้างผลงานที่มีคุณค่า ผลงานที่ออกมาเปรียบเสมือนรางวัลที่ได้กับชีวิตตนเอง ดังนั้นสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันจึงมีผลทำให้การรับรู้คุณลักษณะงานแตกต่างกัน

2. ปัจจัยส่วนบุคคลกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

สมมติฐานที่ 2 พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนุช ตั้งเสถียร (2546) พบว่า กลุ่มวิศวะที่มีอายุแตกต่างกันไม่มีผลต่อระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคอายุแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี นवलเนตร (2549) พบว่า อายุของพนักงานระดับปฏิบัติการของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคไม่แตกต่างกัน และการศึกษาของ ครองคณา สีขาว (2548) พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลสนามจันทร์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคไม่แตกต่างกัน

จากแนวคิดของ Stoltz (1997) เชื่อว่าไม่ว่าจะอายุเท่าไร ก็สามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และพัฒนา AQ ได้ และสามารถทำให้เป็นผู้ที่มี AQ สูงหรือดีขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนเพิ่ม

ทักษะ AQ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น อายุที่แตกต่างกันจึงไม่มีผลทำให้ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี นวลเนตร (2549) พบว่า อายุงานของพนักงานระดับปฏิบัติการของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน และการศึกษาของ ครองคณา สีขาว (2548) พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลสนามจันทร์ที่มีอายุงานแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่เชื่อว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสามารถเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง พัฒนาได้ และการศึกษาของ วรวรรณ หงษ์กิตติยานนท์ (2548) พบว่า พนักงานที่มีอายุงานต่างกันมีการรับรู้รูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าอายุงานไม่มีผลทำให้การเรียนรู้ แต่การเรียนรู้ทำให้มีการพัฒนาระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคได้ กล่าวคือ ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ ผักผ่อน และพัฒนาได้ อาทิเช่น จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน ส่วนอายุงานไม่ว่าจะมีอายุงานเท่าไรก็ยังคงต้องเรียนรู้ที่จะปรับปรุง พัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคต่อไป ซึ่งจะมีมากขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ดังนั้น อายุงานที่แตกต่างกันจึงไม่มีผลทำให้ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทนุช ตั้งเสถียร (2546) ที่พบว่าไม่มีความแตกต่างของระดับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของวิศวกรที่มีระดับต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาวดี นวลเนตร (2549) พบว่า พนักงานระดับ

ปฏิบัติการของรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งที่มีระดับพนักงานแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบรายด้านของความสามารถในการเผชิญทุกด้านไม่แตกต่างกัน และข้อคำถามรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพยาบาลระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ คือ คำถามว่า “จากการตรวจร่างกายของท่าน แพทย์ได้เตือนให้ท่านระวังเรื่องสุขภาพ ผลจากการเตือนของแพทย์นี้ ทำให้ฉันรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเต็มที่” มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.25 และ 4.20 ตามลำดับ ซึ่งเป็นข้อคำถามความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ นั่นคือ พยาบาลระดับบริหารและพยาบาลระดับปฏิบัติการรับรู้ว่ามีปัญหาทางสุขภาพเกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์ อาหาร และสภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ในการรักษาสุขภาพให้มีความสมบูรณ์และแข็งแรงนั้น ต้องให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการปฏิบัติตามคำแนะนำที่ได้รับ ซึ่งพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองนั้น พยาบาลทุกระดับมีความตระหนักและเข้าใจได้เป็นอย่างดี ในสถานการณ์การทำงานก็เช่นเดียวกัน จากลักษณะงานของพยาบาลระดับบริหารที่ส่วนมากจะเน้นหนักทางด้านคิด วางแผน และตัดสินใจเพื่อตอบสนองนโยบายของผู้บริหาร ส่วนพยาบาลระดับปฏิบัติการจะเน้นหนักทางด้านกรปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการผู้ป่วยและญาติที่มารับการผ่าตัดและตรวจพิเศษต่างๆ ซึ่งไม่ว่าจะระดับงานใดก็ย่อมต้องประสบกับปัญหา และต้องควบคุมตนเองให้เผชิญกับปัญหาเหล่านั้น ต่างก็ต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหา และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อในการแก้ไขปัญหา โดยไม่คิดว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาของใคร เมื่อเกิดปัญหาก็กปฏิบัติงานด้วยความมีสติ รอบครอบ มีความมั่นคงในความคิด ไม่คิดโทษตนเอง ไม่ใช้อารมณ์และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงไป ดังนั้นระดับงานที่แตกต่างกันจึงไม่มีผลทำให้ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ครองคณา สีขาว (2548) พบว่า พยาบาลโรงพยาบาลสนามจันทร์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบรายด้านของความสามารถในการเผชิญทุกด้านไม่แตกต่างกัน และข้อคำถาม

รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของพยาบาลที่สมรส/หม้าย/หย่าร้าง และพยาบาลที่เป็นโสด คือ คำถามว่า “จากการตรวจร่างกายของท่าน แพทย์ได้เตือนให้ท่านระวังเรื่องสุขภาพ ผลจากการเตือนของแพทย์นี้ ทำให้ฉันรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเต็มที่” มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และ 4.21 ตามลำดับ ก็พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า พยาบาลที่สมรส/หม้าย/หย่าร้าง และพยาบาลที่เป็นโสดมีการรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาสุขภาพ และมีความรับผิดชอบในการดูแลสุขภาพและการปฏิบัติตัวเพื่อรักษาสุขภาพให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงไม่แตกต่างกัน จากแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่เชื่อว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคสามารถเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง พัฒนาได้ กล่าวคือ พยาบาลที่สมรส/หม้าย/หย่าร้าง และพยาบาลที่เป็นโสดสามารถฝึกและพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา มองว่าปัญหาในการทำงานมาจากปัจจัยภายนอก ที่ต้องร่วมรับผิดชอบหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้เกิดคุณภาพการบริการได้ไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ดังนั้น สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันจึงไม่มีผลทำให้ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคแตกต่างกัน

3. ปัจจัยส่วนบุคคลกับความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 3 พยาบาลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.1 พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยารัตน์ อ่องคณา (2549) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุไม่มีผลทำให้ความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน กล่าวคือ ความสุขในการทำงานเป็นความรู้สึกภายในตัวบุคคลสามารถเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องเกิดมากหรือน้อยในช่วงอายุใดอายุหนึ่ง หากรู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ปฏิบัติงาน ภูมิใจที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบในงาน ประสบความสำเร็จในงาน และเป็นที่ยอมรับ ก็ก่อให้เกิดความสุขในการทำงานได้

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานในแต่ละช่วงอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุมีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง โดย อายุ 41-60 ปี มีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานโดยรวม สูงที่สุด คือ 4.20 รองลงมา ได้แก่ อายุ 36-40 ปี อายุ 20-25 ปี และ อายุ 26-35 ปี มี

ค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงาน 4.16 4.15 และ 4.07 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านของความสุขในการทำงาน พบว่า พยาบาลที่มีอายุแตกต่างกันมีความสุขในการทำงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านความสำเร็จในงาน และด้านการเป็นที่ยอมรับ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า อายุไม่มีผลทำให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด มีความสุขในการทำงานต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.2 พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีอายุงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยารัตน์ อ่องคณา (2549) พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำงานไม่มีผลทำให้ความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาล เอกชน เขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน กล่าวคือ อายุงานหรือประสบการณ์ในการทำงานทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน เมื่อพิจารณาข้อคำถามย่อย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดของความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด เกิดจากการได้รับมอบหมายให้ทำงาน ทำให้รู้สึกมีคุณค่าในชีวิต (ค่าเฉลี่ย 4.34) ซึ่งส่งเสริมให้พยาบาลเกิดความภาคภูมิใจในงานที่ทำ อยากรที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และการได้รับการยอมรับในความสามารถทำให้บริการทางการพยาบาลจากผู้ป่วย (ค่าเฉลี่ย 4.34) ทำให้พยาบาลรู้สึกได้รับการยอมรับจากผู้อื่น แล้วปฏิบัติงานด้วยความสุข

สมมติฐานที่ 3.3 พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานไม่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า พยาบาลระดับบริหารและพยาบาลระดับปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานโดยรวม อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.34 และ 4.11) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า พยาบาลระดับบริหารมีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานด้านความรักในงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.41) รองลงมา ได้แก่ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการติดต่อสัมพันธ์ และด้านการเป็นที่ยอมรับ (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.40 4.33 และ 4.25 ตามลำดับ) ส่วนพยาบาลระดับปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานด้านความสำเร็จในงานสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.173) รองลงมา ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านความรักในงาน (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.171 4.12 และ 4.00 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า พยาบาลระดับบริหารมีความสุขในการทำงานที่ได้ทำงานที่ตนเองรักและผูกพันมานาน มีความมุ่งมั่นในการ

ปฏิบัติงานให้สำเร็จ ส่วนพยาบาลระดับปฏิบัติการมีความสุขในการทำงานที่ได้รับงานที่ท้าทาย มีคุณค่า มีอิสระในการทำงาน ได้ทำงานจนบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าความสุขในการทำงานของพยาบาลระดับบริหารและระดับปฏิบัติการจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุดขององค์ประกอบความสุขในการทำงานไม่ใช่ในด้านเดียวกัน แต่ก็มีสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูงไม่แตกต่างกัน ดังนั้นระดับงานที่แตกต่างกันจึงมีความสุขในการทำงานไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3.4 พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

จากการศึกษา พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความสุขในการทำงานแตกต่างกัน โดยพบว่า พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ที่สมรส/หม้าย/หย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานสูงกว่าพยาบาลที่เป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล (2546) พบว่า พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ที่สมรส/หม้าย/หย่า/แยก มีความสุขในการทำงานมากกว่าพยาบาลที่เป็นโสด สอดคล้องกับ ลออ หุตางกูร (2534) ที่กล่าวว่า ครอบครัวเป็นแหล่งของความสุข ความรักและปัญญา มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ช่วยให้ความเครียดลดน้อยลง ก่อให้เกิดภูมิภาวะทางอารมณ์มากขึ้น ทำให้มีเหตุผล ไม่หวั่นไหว ทำงานด้วยสติปัญญาที่สุขุมรอบคอบ ดังนั้น คนที่มีคู่ครองจึงมีความสุขในการดำเนินชีวิตและการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวรส คงชีพ (เสาวรส คงชีพ, 2545 อ้างใน จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล, 2546, น.93) พบว่า คนที่แต่งงานแล้วจะได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคู่สมรส มีที่ระบายความคับข้องใจในการทำงาน มีส่วนช่วยซึ่งกันและกันในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีคู่คิด สัมพันธภาพที่มีในครอบครัวจึงช่วยลดความเครียดจะการทำงานได้ ดังนั้น สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันจึงมีผลทำให้ความสุขในการทำงานแตกต่างกัน

4. การรับรู้คุณลักษณะงานกับความสามารภในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารภในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารภในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงานกับองค์ประกอบความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคเพิ่มเติม พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงานและด้านผลป้อนกลับของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .27$ และ $r = .25$) นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดที่รับรู้ว่างานที่ปฏิบัติอยู่มีความสำคัญ ส่งผลต่อชีวิตของผู้รับบริการ ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย เป็นงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม มีส่วนช่วยส่งเสริมความสำเร็จขององค์การ เมื่อปฏิบัติงานแล้วได้รับทราบการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอทั้งทางด้านความสำเร็จและความผิดพลาด ได้รับการชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น และผู้มารับบริการแสดงความรู้สึกพอใจในการปฏิบัติงาน จะช่วยส่งเสริมให้พยาบาลมีความสามารถในการรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหา พิจารณาว่าอะไรเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาโดยไม่กล่าวโทษตัวเอง ให้เกิดความรู้สึกหดหูใจ มีความรับผิดชอบพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยไม่สนใจว่าใครจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ได้ฝึกฝนและเรียนรู้จากสถานการณ์ในการทำงาน เพื่อพัฒนาตนเอง

สมมติฐานที่ 4.1 ความหลากหลายของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความหลากหลายของงานไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ผลการศึกษาปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวคิดของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า ลักษณะงานที่มีความหลากหลายทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำกิจกรรมที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องใช้ทักษะ ความชำนาญและความสามารถหลายๆ อย่างในอันที่จะปฏิบัติให้เป็นผล นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงานที่หลากหลาย ทำให้ต้องมีระบบการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่างๆ ทำให้ไม่เกิดความจำเจ และเป็นการกระตุ้นให้พยาบาลต้องมีการฝึกฝน เรียนรู้ให้มีความสามารถหลายๆ ด้าน มีความเข้าใจในงานที่ตนปฏิบัติ และพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะมีผลต่อ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงาน แรงจูงใจในการทำงาน และความพึงพอใจในงานมากกว่าความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ภาวะวิกฤตใน

การทำงาน การเปลี่ยนแปลงงาน เป็นต้น ดังนั้นการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความหลากหลายจึง
ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

สมมติฐานที่ 4.2 ความมีเอกลักษณ์ของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญ
และฟื้นฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีเอกลักษณ์ของงานไม่ม
มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ผลการศึกษาปฏิเสธสมมติฐานที่
ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวคิดของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า ความมีเอกลักษณ์ของ
งาน เป็นคุณลักษณะของงานซึ่งผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนสามารถปฏิบัติงานนั้นๆ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่ง
เสร็จสิ้นกระบวนการและบังเกิดผลงานให้เห็นชัดเจน นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ต้อง
มีความรู้เฉพาะสาขาและทักษะความสามารถในการให้บริการ โดยการได้รับการสั่งสอน อบรม
และฝึกทักษะต่างๆ ให้มีความรู้ทางศาสตร์การพยาบาล ให้บริการตามจรรยาบรรณและมาตรฐาน
ของวิชาชีพ ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบวางแผนดูแลผู้ป่วยตั้งแต่ผู้ป่วยเข้ามารับบริการ
จนกระทั่งกลับไป เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการที่มีคุณภาพ ผลการปฏิบัติงานได้รับการยอมรับจาก
บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้มารับบริการ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการเผชิญกับปัญหาในการทำงาน
ดังนั้นจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

สมมติฐานที่ 4.3 ความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและ
ฟื้นฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์
กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
ผลการศึกษาจึงยอมรับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงาน มี
ความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความ
รับผิดชอบ ($r=.27$) และด้านความอดทน ($r=.25$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากแนวคิดของ
Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า ความสำคัญของงาน หมายถึง คุณลักษณะของงานซึ่ง
ผลของงานมีผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ของบุคคลอื่น ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลในองค์กรหรือนอก

องค์การก็ได้ กล่าวคือ ลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดเป็นงานที่มีความสำคัญ ส่งผลต่อชีวิต ความปลอดภัย และภาพลักษณ์ของผู้ป่วย เป็นงานที่ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับความปลอดภัย รอดพ้นจากภาวะวิกฤติของชีวิต ทำให้พยาบาลรับรู้ถึงความสามารถในการรับผิดชอบของตนต่อหน้าที่ของการปฏิบัติงานในฐานะพยาบาล อีกทั้งหากเกิดปัญหาจากการผ่าตัดซึ่งอาจจะส่งผลต่อชีวิตของผู้ป่วย พยาบาลก็จะไม่โทษตัวเองจนเกิดความหดหู่ใจ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้การรับรู้ถึงความสำคัญของงาน ทำให้พยาบาลเมื่อพบกับวิกฤตจากการปฏิบัติหน้าที่จะไม่ปล่อยให้อุปสรรคขัดขวางจนเกินไป ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง และลงมือแก้ไขปัญหาทันที อีกทั้งลักษณะงานพยาบาลที่ต้องอยู่ในภาวะกดดันก็รับรู้ถึงความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหาได้ ดังนั้น การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงาน จึงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

สมมติฐานที่ 4.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ผลการศึกษาปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากการศึกษา พบว่า พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดมีค่าเฉลี่ยการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานต่ำที่สุด และเมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ด้านผลกระทบ และด้านความอดทน นั่นคือ ลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด เป็นงานการให้บริการผู้ป่วยที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการเสมอ ดังนั้นจึงมีระบบการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนงาน เพื่อให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้มีการเรียนรู้ ผักผ่อน ทักษะ ความสามารถ เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอด จึงต้องมีพยาบาลที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในงานเป็นที่เลี้ยง ควบคุม สอนงาน ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา ดังนั้นเมื่อเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ที่ยากลำบาก พยาบาลที่เลี้ยงมักเข้ามาปกป้อง รับผิดชอบในการดำเนินการในการแก้ปัญหามากกว่าจะปล่อยให้พยาบาลที่หมุนเวียนเข้ามาปฏิบัติงานได้เผชิญ ทำให้มีโอกาสน้อยในการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการ

เผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคน้อย จึงไม่พบว่าการรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

สมมติฐานที่ 4.5 ผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ผลการศึกษาจึงยอมรับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวคิดของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า คุณลักษณะของงานด้านผลป้อนกลับของงานเป็นลักษณะงานที่สามารถแสดงให้เห็นให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงผลสะท้อน หรือ ผลลัพธ์ที่ชัดเจนโดยตรงจากงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ การได้รับทราบผลลัพธ์จากงานที่ปฏิบัติทำให้ทราบถึงความสำเร็จและความผิดพลาดจากการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่อไป และจากแนวคิดของ Stoltz (1997) กล่าวว่า การแก้ไขปัญหามีความสามารถฝึกฝนทักษะและความรู้ความสามารถได้ ความสำเร็จในอดีตจะทำให้ผู้นั้นสามารถแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดที่รับรู้ว่าการปฏิบัติได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอทั้งทางด้านความสำเร็จและความผิดพลาด ได้รับการชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้บังคับบัญชาเพื่อพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น สามารถเรียนรู้จากความสำเร็จและความผิดพลาดในการปฏิบัติงานไปเป็นนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาในปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว

5. การรับรู้คุณลักษณะงานกับความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Manion (2003) ได้ทำการศึกษาความสุขในการทำงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน เป็นบุคลากรทางสุขภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบถอดเทปถึงประสบการณ์ความสุขในการทำงาน พบว่า การรับรู้ลักษณะงานเป็นปัจจัยที่

ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Foren (2004) พบว่า พยาบาลที่รับรู้ว่าคุณลักษณะงานมีการช่วยเหลือกัน ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Dierendonk (2005) พบว่า ลักษณะงานเป็นส่วนประกอบของความสุขในการทำงาน และลักษณะงานที่ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงาน คือ งานที่มีอิสระ งานที่ทำหาย มีอำนาจตัดสินใจด้วยตนเอง และการศึกษาของ พรรรณิภา สืบสุข (2548) พบว่า การรับรู้ว่าคุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน และการศึกษาของ Hackman and Oldham (1980) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการลักษณะงานที่ดี จะส่งผลไปยังภาวะทางจิตใจ และภาวะทางจิตใจนี้จะทำให้มีแรงจูงใจในการทำงานและความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลให้มีความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 5.1 ความหลากหลายของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความหลากหลายของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พรรรณิภา สืบสุข (2548) ศึกษาพบว่า การรับรู้ลักษณะงานด้านความหลากหลายของงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและการรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน กล่าวคือ พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัด ต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และความชำนาญหลายด้าน และต้องใช้ประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ต้องใช้ทักษะในการคิดและสติปัญญาในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจในเรื่องสิทธิผู้ป่วย และรอบรู้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพอยู่ตลอด ก็จะรู้สึกว่าคุณลักษณะงานเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า และมีความหวังในการก้าวหน้าในอาชีพ ย่อมนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดความสุขในการทำงาน นอกจากนี้ การศึกษาของ Dierendonk (2005) พบว่า ลักษณะงานที่ทำหายความสามารถเป็นลักษณะงานที่ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 5.2 ความมีเอกลักษณ์ของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีเอกลักษณ์ของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พรธนิภา สืบสุข (2548) ศึกษาพบว่า การรับรู้ลักษณะงานด้านความมีเอกลักษณ์ของงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและการรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน เมื่อพิจารณาข้อคำถามรายชื่อ พบว่าพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด รับรู้ว่างานที่ปฏิบัติอยู่เป็นงานที่ปฏิบัติงานครบทุกขั้นตอนตามมาตรฐานวิชาชีพ ($r=.298$) งานที่ปฏิบัติมีลักษณะเป็นงานที่ใช้ความสามารถเฉพาะทาง ($r=.337$) ผลการทำงานของท่านทำให้ผู้รับบริการยอมรับ ($r=.28$) และผู้บังคับบัญชายอมรับผลปฏิบัติงาน ($r=.293$) กล่าวคือ วิชาชีพพยาบาลเป็นงานที่ให้การดูแลผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตสังคม และจิตวิญญาณ ที่ให้บริการแบบองค์รวมครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ป้องกัน ส่งเสริม ฟื้นฟู และรักษา ตั้งแต่ผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการมาติดต่อใช้บริการจนกระทั่งจำหน่ายกลับไปหผู้ป่วย (ในกรณีที่เป็นผู้ป่วยใน) หรือกลับบ้าน (ในกรณีที่เป็นผู้ป่วยนอก) ให้บริการผ่าตัดและตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะทาง รวมถึงปฏิบัติงานร่วมกับทีมสุขภาพที่มีความเชี่ยวชาญชำนาญในการให้บริการ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัติ มีการรับรู้คุณลักษณะงานไปในทางที่ดีหรือในทางบวก มีความพึงพอใจในงาน และส่งเสริมความสุขในการทำงาน พยาบาลจำเป็นต้องได้รับการเตรียมพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล โดยได้รับการอบรม สั่งสอน ฝึกทักษะต่างๆ ให้มีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์และมีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ พยาบาลต้องมีความรู้ในงานการพยาบาลผ่าตัด และทักษะที่พอเพียง ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพ ผลในการปฏิบัติงานได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา และผลของการให้บริการได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการ

สมมติฐานที่ 5.3 ความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความสำคัญของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พรรณิภา สืบสุข (2548) ศึกษาพบว่า การรับรู้ลักษณะงานด้านความสำคัญของงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและการรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน กล่าวคือ ลักษณะงานของพยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดเป็นงานที่ส่งผลต่อชีวิต ความปลอดภัย และภาพลักษณ์ของผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการ เป็นงานที่ได้รับการยอมรับของสังคมและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน และมีคุณค่า ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและเกิดความสุขในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จขององค์กร

สมมติฐานที่ 5.4 ความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Edgar (1999) พบว่า รูปแบบคุณลักษณะงานที่เหมาะสมในการทำงานการพยาบาลของพยาบาลศัลยกรรม อายุรกรรม ของโรงพยาบาลมออลทริออล 4 แห่ง ได้แก่ ความมีอิสระของงาน ทำให้เกิดแรงจูงใจ ความพึงพอใจในงาน ซึ่งส่งผลต่อความสุขในการทำงาน การศึกษาของ Dierendonk (2005) พบว่าลักษณะงานเป็นส่วนประกอบของความสุขในการทำงาน และลักษณะงานที่ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงานคือ งานที่มีอิสระ และการศึกษาของ พรรณิภา สืบสุข (2548) ศึกษาพบว่า การรับรู้ลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและการรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน กล่าวคือ พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดเป็นงานที่มีอิสระในการตัดสินใจพิจารณาการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล มีอิสระในการกำหนดขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องตามจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นที่ปรึกษาคอยชี้แนะให้คำแนะนำตามที่ต้องการ จึงมีอิสระในการคิด การควบคุม และกำหนดตารางการปฏิบัติงานให้ตอบสนองความสุขของตนเองได้

สมมติฐานที่ 5.5 ผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ พรธนิภา สืบสุข (2548) ศึกษาพบว่า การรับรู้ลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและการรับรู้คุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน กล่าวคือ พยาบาลการพยาบาลผ่าตัดได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของตนเองทั้งในด้านความสำเร็จและความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งการชี้แนะจากผู้บังคับบัญชาในการแก้ไขข้อบกพร่อง ที่จะทำให้มีการพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น การรับทราบผลการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ ทำให้พยาบาลได้มองเห็นถึงโอกาสในพัฒนาตนเอง ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความสุขในการทำงาน

เมื่อวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานด้านผลป้อนกลับของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการเป็นที่ยอมรับ ด้านความสำเร็จในงาน และด้านความรักในงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .426, .411, .407$ และ $.374$ ตามลำดับ) นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดที่รับรู้ว่าคุณลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่มีผลป้อนกลับของงานสามารถส่งเสริมสัมพันธ์ภาพและความร่วมมือกันในการปฏิบัติระหว่างผู้ร่วมงาน ส่งเสริมความรัก ผูกพัน เห็นคุณค่าของงานที่ตนปฏิบัติ มีความยินดีและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ทำให้มีความสุขในการทำงาน

6. ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 6 ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานและการ

ดำเนินชีวิต ใช้ความอดทน พากเพียร และความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบาก ด้วยจิตใจที่มีความมุ่งมั่น จดจ่อ และทรหดอดทนที่จะเอาชนะและฟันฝ่าอุปสรรค พร้อมทั้งคิดว่าอุปสรรคหรือปัญหาเป็นความท้าทายที่ทำให้เกิดโอกาสและหนทางสู่ความสำเร็จ และการศึกษาของ นกดล คำเต็ม (2544) พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งความสำเร็จในงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสุขในการทำงาน นอกจากนี้ Labs, et al. (1998 cited in Stoltz, 1998) ได้ศึกษาความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในบริษัท Deloitte & Touche LLP, Minnesota Power, ADV Telecommunications and U.S. West พบว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคจะเป็นผู้ที่มีความสุขในการให้บริการ ผู้ที่มี AQ สูง จะมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีผลผลิตสูง มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุขภาพที่ดี มีความยืดหยุ่น มีความพึงพอใจในงาน สามารถสร้างรายได้ได้มากกว่าผู้ที่มี AQ ต่ำ

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคกับองค์ประกอบรายด้านของความสุขในการทำงาน พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงานด้านความสำเร็จในงาน ด้านความรักในงาน ด้านการเป็นที่ยอมรับ และด้านการติดต่อสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .483, .482, .446$ และ $.406$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาข้อคำถามรายข้อ พบว่า คำถามว่า “จากการตรวจร่างกายของท่าน แพทย์ได้เตือนให้ท่านระวังเรื่องสุขภาพ ผลจากการเตือนของแพทย์นี้ ทำให้ฉันรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเต็มที่” (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20) มีค่าเฉลี่ยความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงสุด ซึ่งเป็นด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ ส่วนคำถามที่มีค่าเฉลี่ยความสุขในการทำงานสูงสุด คือ ด้านความสำเร็จในงาน และ ด้านการเป็นที่ยอมรับ ซึ่งถามว่า “ท่านมีความสุขที่ได้ทำงานที่ทำให้รู้สึกมีคุณค่าในชีวิต” (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34) และ “ท่านมีความสุขที่ผู้ป่วยยอมรับในความสามารถของท่าน” (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.34) เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ พบว่า คำถามความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคในข้อดังกล่าวข้างต้น มีความสัมพันธ์กับคำถามทั้งสองข้อของความสุขในการทำงาน ($r = .14$ และ $r = .19$ ตามลำดับ) ว่าจะเห็นได้ว่า เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาในการทำงาน พยาบาลที่มี AQ ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูง จะสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ปัญหาที่เกิดขึ้นที่สามารถเกิดขึ้นได้ ไม่คิดโทษตนเอง ให้เกิดความรู้สึกหดหู่ ท้อแท้ใจ เข้าไปรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาโดยไม่คิดว่าเป็นปัญหาของใคร จึงทำให้ไม่เกิดอารมณ์หงุดหงิดรำคาญใจ มองโลกในแง่ดี สามารถเรียนรู้จากเหตุการณ์ และปรับพฤติกรรมของตนเองให้สามารถเผชิญกับปัญหาได้ มีไหวพริบดี สามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็วดีขึ้นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่คล้ายกันในเวลาต่อมา ทำให้มี

โอกาสประสบความสำเร็จในงาน และได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงานและผู้มารับบริการ ที่จะทำให้พยาบาลรู้สึกมีคุณค่า ภาควิชาภูมิใจในการทำงาน ที่ส่งผลให้มีความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 6.1 การควบคุมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามแนวคิดของ Stoltz (1997) กล่าวว่า มิติด้านการควบคุมหมายถึง ระดับการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ให้สามารถผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ยากลำบากหรืออุปสรรคไปได้ นั่นคือ การมองเห็นถึงปัญหา แล้วสามารถทำความเข้าใจ พยายามหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ตนเองผ่านพ้นปัญหาและความยากลำบากนั้นไปให้ได้ โดยมองว่าปัญหาที่มีเป็นเรื่องที่ท้าทายให้เราหาหนทางที่จะแก้ไข และผลของความสำเร็จจะทำให้ได้ผลลัพธ์ในการทำงานในทางบวก ทำให้รู้สึกมีคุณค่า เกิดความรักในงาน ความภาคภูมิใจในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สมมติฐานที่ 6.2 สาเหตุและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามแนวคิดของ Stoltz (1997) กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีมิติด้านสาเหตุและความรับผิดชอบสูง คือ มีแนวโน้มที่จะรับรู้ถึงสาเหตุของอุปสรรคที่เกิดมาจากสาเหตุใด เป็นผู้ที่กำลังจะรับผิดชอบว่าปัญหานั้นเป็นของตนเอง โดยไม่สนใจว่าใครจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ถือว่าปัญหาขององค์กรเป็นปัญหาของตนและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น โดยการพิจารณามองว่าปัญหาที่เกิดมาจากปัจจัยภายนอก ซึ่งจะเป็นการมองในแง่ดี การพิจารณามองที่ตนเอง เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองจากความผิดพลาดในอดีต โดยไม่คิดโทษหรือตำหนิตัวเอง เมื่อประสบปัญหาลักษณะเดิมอีกก็สามารถแก้ไขได้เร็วขึ้น มีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงเกิดความพอใจและมีความสุขในชีวิตและการทำงาน นั่นคือ พยาบาล งาน

การพยาบาลผ่าตัดที่สามารถวิเคราะห์รับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาและปัจจัยด้านอื่นๆ ที่เป็นองค์ประกอบของอุปสรรคว่ามีสาเหตุมาจากอะไร โดยพิจารณาตัวเอง เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เคยทำผิดพลาดในอดีต และนำมาปรับปรุงแก้ไข ไม่คิดโทษตัวเองทำให้มีความสุข เป็นผู้มี ความรับผิดชอบถือว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานเป็นปัญหาของตนและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น มองโลกในแง่ดี มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง ซึ่งช่วยให้สามารถจัดการกับความกดดันและ ความตึงเครียดเมื่อเผชิญปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดไม่ เกิดอารมณ์หงุดหงิด ท้อแท้ หดหู่ใจในการทำงาน และส่งเสริมให้ทำงานได้อย่างมีความสุข

สมมติฐานที่ 6.3 ผลกระทบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบไม่มี ความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน ผลการศึกษาจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

จากแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มี AQ ด้านผลกระทบสูงที่ เป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบ และควบคุมผลกระทบและความเสียหายต่อการดำเนิน ชีวิตส่วนตัวและการงาน เมื่อมีเจอปัญหาที่สามารถจำกัดปัญหาให้อยู่ในขอบเขต พร้อมเผชิญกับ ความยากลำบากทุกสถานการณ์ไม่หวั่นไหว ไม่เก็บมาคิดมากจนจมอยู่กับความทุกข์ แต่คิดได้ว่า อุปสรรคเป็นเพียงเหตุการณ์หนึ่งที่ผ่านมาในชีวิตและจะผ่านไป ตอบสนองต่อปัญหาอย่างชาญ ฉลาด ทำให้มองเห็นหนทางในการจัดการกับปัญหาได้ ส่วนคนที่มี AQ ด้านผลกระทบต่ำ จะไม่ สามารถจำกัดขอบเขตปัญหาได้ ปัญหาแผ่ขยายตัวกว้างออกไปลุกลามถึงชีวิตส่วนตัวและการงาน ทำให้รู้สึกเหนื่อยหน่าย ท้อแท้ใจ ไร้ความสามารถในการหาทางแก้ปัญหา

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และเมื่อวิเคราะห์ เพิ่มเติม พบว่า คำถามว่า “หากท่านได้พยายามโทรติดต่อเพื่อนๆ หลายครั้งแล้ว แต่ไม่มีใครโทร กลับมาหาท่านเลย เป็นเพราะเพื่อนไม่สามารถติดต่อกับท่านได้” เป็นข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน นั่นคือ คนที่มีความสามารถในการเผชิญ และฟันฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบ จะสามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาความยุ่งยากในชีวิต มอง ว่าความผิดพลาดไม่ใช่ความล้มเหลว ความขัดแย้งเป็นแค่การเข้าใจผิด จะสามารถหาทางจัดการ แก้ไขปัญหาได้ แต่เมื่อเกิดความอ่อนแอ ไม่สามารถจำกัดขอบเขตของปัญหาได้ ก็ส่งผลให้เกิด ความยุ่งยากใจ คับข้องใจ รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ท้อแท้ใจในชีวิตและการทำงาน มีโอกาสเกิด ความเครียด ความเบื่อหน่าย ประสบความล้มเหลวในดำเนินชีวิตและการทำงาน ดังนั้นจึงไม่พบ

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านผลกระทบกับความสุขในการทำงาน

สมมติฐานที่ 6.4 ความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่กล่าวว่า ความอดทน (Endurance) หมายถึง ระดับการรับรู้ถึงความคงทนของอุปสรรคและความอดทนที่จะรับมือกับความยืดหยุ่นของปัญหา และพยายามขจัดให้หมดไปอย่างถูกวิธี นั่นคือ มองว่าปัญหาและความยากลำบากจะคงอยู่ไม่นาน พยายามหาหนทางจัดการให้อุปสรรคหายไปโดยเร็ว มีความคิดในแง่บวกต่อสถานการณ์นั้นๆ และ มีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการแก้ไขอุปสรรคต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ความสำเร็จในอดีตจะทำให้ผู้นั้นสามารถแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถได้ ความอดทนเป็นลักษณะที่สำคัญของพยาบาลมี เพราะต้องเผชิญปัญหาและความยากลำบากที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสถานที่ ที่มีทั้งความต่างและความคล้ายคลึงกัน ทั้งปัญหาที่เป็นเรื่องส่วนตัวหรือเกี่ยวข้องกับการทำงาน หากสามารถจัดการกับปัญหาและความยากลำบากไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น และความสำเร็จจากการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคสามารถเสนอแนะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันในสถานที่ทำงาน การทำเช่นนี้ก็อาจทำให้ได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ซึ่งส่งผลต่อความสุขในการทำงานได้

สมมติฐานที่ 7 การรับรู้คุณลักษณะของงานและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสามารถทำนายความสุขในการทำงานได้

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนในการทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง พบว่า การรับรู้คุณลักษณะของงานและความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .569 สามารถทำนายความสุขในการทำงานได้ร้อยละ 31.5

และมีค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ .405 เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีค่าสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัว

การรับรู้คุณลักษณะงาน เป็นตัวแปรทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้เป็นอันดับแรก แสดงว่าพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัดที่มีคะแนนการรับรู้คุณลักษณะงานเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่ความสุขในการทำงานจะเพิ่มตาม เนื่องจาก การรับรู้คุณลักษณะงานเป็นการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของงานที่ปฏิบัติอยู่ ว่าเป็นงานที่มีทักษะที่หลากหลายเหมาะสมกับความรู้และความสามารถ เป็นงานที่มีความสำคัญมีคุณค่า ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและรักในงาน มีการร่วมแรงร่วมใจช่วยกันปฏิบัติงานให้สำเร็จ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน มีอิสระในการตัดสินใจออกแบบการปฏิบัติงาน และได้รับทราบถึงผลที่เกิดจากการกระทำ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ที่ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การรับรู้คุณลักษณะงาน ของ Edgar (1999) Foren (2004) Dierendonk (2005) พรธนิภา สืบสุข (2548) และ กัลยารัตน์ อ่องคณา (2549) พบว่าลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน นั่นคือ พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ที่รับรู้ว่างานที่ปฏิบัติอยู่ตรงกับคุณลักษณะงานที่รับรู้ ก็จะทำให้เกิดความสุขในการทำงาน

ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความสามารถในการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้เป็นอันดับรองลงมา ดังนั้นเมื่อเพิ่มตัวแปรความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเข้าในในขั้นที่ 2 จึงสามารถเพิ่มอำนาจในการอธิบายความแปรปรวนความสุขในการทำงานได้เพิ่มขึ้น สามารถทำนายความสุขในการทำงานได้เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 31.5 แสดงให้เห็นว่า พยาบาลที่มีความสามารถในการเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้เผชิญ ส่งผลให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด มีความสุขในการทำงานเพิ่มขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคเป็นความสามารถในการเอาชนะปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากที่ผ่านเข้ามาในชีวิต มองปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากเป็นความท้าทาย และเป็นโอกาสในการพัฒนามากกว่าเป็นความคุกคาม พยายามเอาชนะปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากด้วยความอดทนและพากเพียร พยายามทำความเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ค้นหาถึงสาเหตุของปัญหา และปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของอุปสรรค โดยการพิจารณาจากตนเองก่อนเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เคยผิดพลาดในอดีตและนำมาปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคและหาทางแก้ไข มีความอดทนที่จะรับมือกับ

ความยืดหยุ่นของปัญหา และพยายามขจัดให้หมดไปอย่างถูกวิธี เพื่อให้ตนเองผ่านพ้นความยากลำบากและอุปสรรคนั้นไปได้ Stoltz (1997) เชื่อว่า คนที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคจะสามารถเอาชนะอุปสรรคได้มากขึ้น รวมทั้งประสบความสำเร็จในชีวิตและความสำเร็จในอาชีพการงานด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นภดล คำเต็ม (2544) พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งความสำเร็จในงานเป็นองค์ประกอบหนึ่งของความสุขในการทำงาน และ Stoltz (1997) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถใช้เป็นตัวทำนายความสุข ความมีชีวิตชีวา และความสนุกสนาน (Happiness, Vitality, and Joy)

ดังนั้น การที่พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด มีการรับรู้คุณลักษณะงานว่าตรงกับลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่สูง มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูง ย่อมส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้ อย่างไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษา สามารถทำนายความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้เพียงร้อยละ 31.5 แสดงว่ายังมีตัวแปรหรือปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธ์ในการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้อีก ซึ่งควรได้มีการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแก่องค์กร

1. ผลของการศึกษา พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ซึ่งควรจะรักษาให้อยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง มีเพียงส่วนน้อยที่พบว่า พยาบาลระดับปฏิบัติการมีการรับรู้คุณลักษณะงานและความสุขในการทำงานอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์กร โดยการปรับปรุงคุณลักษณะงานด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานและด้านผลกระทบ และส่งเสริมให้เกิดความรักในงาน ด้วยการมอบหมายงาน หรือกิจกรรม หรือโครงการให้รับผิดชอบ ให้พยาบาลระดับปฏิบัติการรับผิดชอบตั้งแต่เริ่มต้นในการวางแผนดำเนินงานจนถึงสิ้นสุด โดยมีผู้บังคับบัญชาเป็นที่ปรึกษา

2. ผู้บริหารควรนำผลของการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณลักษณะงาน เนื่องจากการรับรู้ถึงคุณลักษณะงานในทางบวก จะทำให้รู้สึกถึงความหมายของงานบริการ

พยาบาล เกิดความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติ ส่งผลถึงการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพได้ ด้วยการส่งเสริมให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และ ความชำนาญในงาน โดยสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมในงานเฉพาะสาขา และศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น

3. ผลของการศึกษา พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคของ พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัดอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถปรับปรุงและพัฒนาได้โดยการ ฝึกฝนและเรียนรู้ทักษะในการเผชิญปัญหาและแนวทางการแก้ไข ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้ บุคลากรมีการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค เพื่อให้องค์กรมีบุคลากรที่มี ความสามารถในการเผชิญปัญหาและความยากลำบากทั้งในชีวิตการทำงานและชีวิตประจำวัน หา แนวทางการจัดการและแก้ไขปัญหาและความยากลำบากได้อย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร และพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานโดยรวม ด้านความสำคัญของงาน และด้านผลป้อนกลับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรค ดังนั้น ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้พยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด ตระหนักและเห็น ความสำคัญถึงคุณภาพการบริการ และสิทธิผู้ป่วย และการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ ปฏิบัติการ เพื่อนำเสนอผลการทำงาน ปัญหาในการทำงาน ร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

5. ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้คุณลักษณะงานโดยรวม และทุกด้าน มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีระบบการ ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนงานตามหน่วยงานต่างๆ จะได้มีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีความหลากหลาย ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน ส่งเสริมให้มีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และวางแผนการทำงานด้วยตนเองโดยการมอบหมายงาน เพื่อเพิ่มระดับความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ มีแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็น ระยะเวลาที่ชัดเจนและยุติธรรม และมีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบ จะได้รับรู้ถึงจุดเด่นและจุด ด้อยของตนเอง และมีการมอบรางวัลให้แก่บุคคลที่มีผลงานดี เพื่อช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการ ทำงาน ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน ที่ก่อให้เกิดความสุขในการทำงาน

6. ผลการศึกษา พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฟ้อุปสรรคด้านการ ควบคุม ด้านสาเหตุและความรับผิดชอบ และด้านความอดทน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสุขในการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม AQ ในพยาบาล งานการ พยาบาลผ่าตัด เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญกับปัญหาในการทำงาน และสามารถผ่าน

พันธนาการณที่ยู่ยากไปได้ เช่น จัดโครงการพัฒนา AQ ในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น

7. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน การทำงานอย่างมีความสุข เพื่อให้พยาบาลมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานในวิชาชีพและเพิ่มผลผลิต หรือคุณภาพในการบริการพยาบาล สามารถให้บริการด้านสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ โดยการปรับปรุงการออกแบบงานใหม่ เช่น การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในแต่ละบทบาทหน้าที่และหน้าที่พิเศษอย่างชัดเจน เป็นขั้นเป็นตอน อย่างมีลายลักษณ์อักษร จัดสรรงานให้เหมาะสมกับความสามารถ มีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและยุติธรรม เป็นต้น และมีการอบรม AQ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พยาบาลงานการพยาบาลผ่าตัด โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่งเท่านั้น ผลจากการศึกษาจึงไม่สามารถอ้างอิงได้ในโรงพยาบาลอื่นๆ ผู้ที่สนใจศึกษาในเรื่องนี้อาจทำการศึกษาต่อในโรงพยาบาลอื่นๆ หรือในกลุ่มอาชีพอื่นๆ ที่แตกต่างกันออกไป

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคกับตัวแปรอื่นๆ เช่น คุณภาพชีวิตในการทำงาน ความพึงพอใจในงาน แรงจูงใจในการทำงาน ความคงอยู่ในงาน บรรยากาศในการทำงาน ผลการปฏิบัติงาน ความสำเร็จในอาชีพ การมองโลกในแง่ดี และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีในองค์กร เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร และบุคลากรในเชิงวิชาการต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคว่ามีผลต่อความสุขในการทำงานหรือไม่

4. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อความสุขในการทำงาน เช่น เซาท์อารมณ์ บรรยากาศในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน การรับรู้คุณค่าในตัวเอง และการมอบหมายงาน เป็นต้น

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามของแต่ละตัวแปรต่อไป